

Chrást

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Plzeň

Nadmořská výška: 342 m n. m.

Počet obyvatel: 1 800

Adresa URL: www.obecchrast.cz

Okres: Plzeň-město

GPS souřadnice: 49.793205N, 13.493590E

První pís. zmínka: 1242 (784 let)

PSČ: 330 03

Památky a zajímavosti Chrást

Velký požár v roce 1812 zničil podstatnou část obce. Zanikla tak původní selská stavení. Do dnešní doby se zachovalo několik kamenných špýcharů.

Kaple Panny Marie

Málokterá vesnice v plzeňském kraji má tak pěkně upravenou kapli jako nyní v Chrástu u Plzně. Kaple je sice malá, ale po provedené opravě vnější i vnitřní velmi úhledná a umělecky cenná. O její stavbu ve slohu barokovém postaral se v roce 1802 chrástecký rychtář Jiří Martínek. Původně byla zasvěcena sv. Martinu. Postavil ji uprostřed vsi vedle své rychty. Její půdorys má tvar osmiúhelníku se stranami střídavě delšími a kratšími, téhož tvaru je i střecha kaple, nad níž vztyčena je čtyřhranná lucerna, zakončená křížkem. Ve zdech kaple jsou tři elipsovité okna a vchod opatřený jednoduchým, ale vkusným pískovcovým portálkem. Ke zvýšenému vchodu vedou tři schody.

Důkladnou opravu oltáře provedl plzeňský pozlacovač František Jäger v 60. letech 20. století, který opatrně odstranil nevhodné barvy, pečlivě natřel všechny části oltáře a některé z nich i pozlatil.

Rovněž opravil obě velké sochy, jakož i menší sošku sv. Anny, jež byla uložena v bývalé rychtě Jiřího Martínka. Od Jägra byl zakoupen také dřevěný pozlacený křížek, jenž byl postaven na oltář.

Uvnitř oltáře jsou v kamenné schránce uloženy ostatky sv. Valentina, u ní je také malý křížek, jenž stával dříve na oltáři. Po stranách oltáře byly zavěšeny dvě lampy pro věčné světlo, které věnoval chrástecké kapli dp. arciděkan Černý. Ozdobné konsolky na jejich zavěšení (6 cínových svícňů) dovedně vykoval zdejší kovář Dlouhý. Dopravu součástí oltáře do Plzně a zpět ochotně opatřil pan Harant, řezník z Chrástu. Opravu stolu oltáře provedl zdejší truhlář Košan.

Na celkovou úpravu kaple bylo vydáno dosud 2972,78 Kčs. Potřebné peníze věnovali ochotně (celkem 2940,- Kčs) paní M. Krejzarová a četní občané z Chrástu i někteří z Dýšíné, kteří projevili tím svůj zájem o rychlou záchranu chrástecké kaple. Při vlastní úpravě pomáhalo také přímo několik ochotných lidí z Chrástu. Společné snaze podařilo se provést do 15. května 1955 důkladnou vnější i vnitřní úpravu chrástecké kaple.

Dominantu naší návsi tvoří škola. První školní budova byla vystavěna v letech 1807-1808. Na jejím místě byla v letech 1905-1906 vystavěna současná budova školy. Proti škole stojí kaplička z roku 1802. V 2002 byla nově omítnuta, následující rok byl zrestaurován oltář a v roce 2004 byl doplněn hlavní oltářní obraz.

Na návsi stojí pomník padlých občanů v I. světové válce a pomník popravených a umučených občanů ve II. světové válce.

Vedle budovy OÚ je umístěna voznice, která v době okupace sloužila jako skrýš zbraní.

Vpravo od vstupu do OÚ je umístěna plaketa, která připomíná osvobození obce americkou armádou. Svůj pomník, umístěný před stadionem TJ Spartak Chrást, mají i chrástečtí sportovci.

Mlýn Jílkův, je tvořen budovami seskupené kolem obdélného, na severu se rozšiřujícího dvora. Po východní straně je situován cca 200 m dlouhý náhon. Na severní straně dvora stojí patrový obytný objekt - vila čp. 114. V době své výstavby to byla moderní, ale i romantická dominanta celého hospodářství. Východní stranu dvora tvoří stará obytná budova s mlýnicí. Je považována za nejstarší. Skládá se z obytné části a mlýnice. Na tuto část dvora navazuje dvoupodlažní sýpka, která uzavírá východní stranu. K východní straně mlýnice přiléhá objekt elektrárny, kde původně bývalo dřevěné kolo. Západní stranu dvora uzavírají zděné obdélné chlévy, na které ještě navazovaly kolny, stržené povodni v srpnu r. 2002. Jižní strana dvora, původně tvořená rozlehlou stodolou, zřícenou také po povodni v r. 2002, je dnes volně otevřená do zahrady. Jižně v zahradě se nachází dřevěný přístřešek kolny, bez památkové hodnoty. Vstup do dvora od severovýchodu je vjezdovými vraty.

